

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Kr. 13/88/

1954 m. gegužės mėn. 13 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Iš Vokietijos Krašto Valdybos veiklos

Š. m. balandžio 29 d. posėdyje Krašto Valdyba apsvaustė ir priėmė praėjusio metų ketvirčio apyskaitas ir bėgamojo ketvirčio sąmatas. Aptarta taip pat visa eilė gimnazijos, leidyklos, ir kitų Krašto Valdybos institucijų techniški reikalai.

"Vasario 16 Gimnazijos" biuletenio leidimo reikalu nutarta pasinaudoti "Europos Lietuvis" paslauga leisti jį to Europos lietuvių organo priedu. Šiuo reikalu Krašto Valdybos vestų pasitarimų su "Europos Lietuvis" išdavoje numatoma galimybė leisti biuletinį čia minėtu būdu, su sąlyga, kad tas "Europos Lietuvis" numeris bus išsiuntinėtas visiems Vasario 16 Gimnazijos rėmėjams nemokamai. Ta proga "Europos Lietuvis" numato laikraštyje dėti, šalia oficialios biuletenio medžiagos, straipsnius tiek Vasario 16 Gimnazijos, tiek iš viso lietuvių švietimo reikalais.

Vokietijos Krašto Valdybos leidžiamai Prof. d-ro Šešplaukio "Pratybinei lietuvių kalbos gramatikai" VLIK'as skiria 1.000,--DM sumos subsidiją. Gramatika spaustuvėje jau surinkta, skaitoma jos korektūra, o iš spaudos ji išeis gegužės mėn. pabaigoje.

Valdybos pirmininkas, p. Pr. Zundė, pranešė posėdyje apie savo pokalbius su "Free Europe Citizens' Service" įstaigos Frānkfurte vadovu, Mr. W. P. Abbey. Numatoma, kad šioji įstaiga galės subvencionuoti įvairius Vasario 16 Gimnazijos leidinius lietuvių ir gal kitomis svarbiausiomis kalbomis, kaip anglų, vokiečių ir prancūzų kalba. Principe šiam sumanymui Mr. Abbey pritarė ir reikia tikėtis,

Kad jo parama įstaigos direktoriats bus paskirtos tam reikalui sus-
cos.

Aplinkraščių lietuvių bendruomenės Vokietijoje apylinkėms ir seniūnijoms Krašto Valdyba informuoja apie VLIK'o URĮ pasiektą Federalinėje Vidaus Reikalų M-joje susitarimą, pagal kurį ateityje lietuviai ir kiti pabaltiečiai Vokietijoje galės turėti du pasus: Lietuvos užsienio pasą kaip pagrindinį tapatybės ir kelionės dokumentą ir, šalia to, vokiečių įstaigų išduodamą 1946 m. Londono susitarimo pagrindu "Reiseausweis" su jame atžymėtu benamio užsieniečio įrašu.

Aplinkraštyje nurodoma, kad vietos pasų įstaigose tuo reikalu reikia remtis Vidaus Reikalų Ministerio išleistu potvarkiu Az. 1365 B - 201/54 iš š.m. balandžio 29 d.

Vokietijos Krašto Valdybai tarpininkaujant, lietuviai prisidės prie U. N. Augštojo Komisarų sumanyto kooperacijos projekto įvykdymo. Tuo projektu norima "U. N. V Cooperative, Inc." aprūpinti Vokietijos stovyklose lietuvių tremtinių pagamintais liaudies meno dirbiniais, audiniais, mezginiais, medžio drožiniais ir pan.

Bendradarbiaudama su Detroito lietuviais, Vokietijos Krašto Valdyba išleido detroitiečių rengiamam vakarui su Petro Vaičiūno "Naujųjų Žmonių" pastatymu 16 puslapių gausiai iliustruotą vakaro programą. Vakarą rengiamas Detroito gegužės 29 d. Lietuvių Rezistencinės Santarvės Detroito. Jo pelnas skiriamas Vasario 16 Gimnazijos Rūmams išpirkti. Programos medžiaga sudaryta bendradarbiaujant su rengėjais, o jos leidimo išlaidos dengiamos rengėjų.

Krašto Valdybos ir gimnazijos atstovų lankymasis vokiečių įstaigose

Š.m. gegužės mėn. 5 d. Krašto Valdybos pirmininkas, p. Pr. Zundė, ir Vasario 16 Gimnazijos atstovas, vyr. mok. S. Antanaitis, lankėsi Šiaurės Badeno Mokyklų Priežiūros įstaigoje.

Ilgame pokalbyje su tos įstaigos prezidentu, ministerijos tarėju Dr. Eichelberger, buvo aptartos Vasario 16 Gimnazijai "Ersatzschule" teisių suteikimas. Dr. Eichelberger, išsiaiškines su lietuvių atstovais visus gimnaziją liečiančius klausimus, principe pasisakė už teisių suteikimą ir pažadėjo tą prasme referuoti ir ministerijoje, paremiant Vasario 16 Gimnazijos pastangas išgauti čia paminėtas teises.

Tam reikalui atliktini paruošiamieji darbai, visų pirma Vasario 16 Gimnazijos mokytojų cenzo, laipsnių ir pedagoginių sugebėjimų įrodymo sutvarkymas. Kadangi didžioji mokytojų dalis yra išėję pedagoginį stažą Lietuvoje, tai jų cenzas bus nustatytas bendradarbiaujant su "Zentralstelle für ausländisches Bildungswesen", kuri seka 75 kultūrinių kraštų mokslo gyvenimą, jų tarpe ir Lietuvos, ir kuri gali nustatyti mokytojų kvalifikacijas pagal jų išėtajį mokslą ir stažą Lietuvoje. Prieš suteikdama "Ersatzschule" teises, ministerija kurį laiką per savo atstovus seks Vasario 16 Gimnazijos mokymo ir auklėjimo darbą, deleguodama į gimnaziją savo komisarų.

Ir dabar Vasario 16 Gimnazija nėra kokia beteisė mokslo institucija, bet veikia ministerijos leidimu kaip "Ergänzungsschule". Su "Ersatzschule's" teisių pripažinimu siejasi ne tik tam tikros teisinės sąvokos, bet ir materialinė parama pagal Baden/Württembergo krašte ruošiamą privačių mokyklų įstatymą.

Gegužės 10 d. Krašto Valdybos atstovas, p. A. Makarskas, ir Vasario 16 Gimnazijos atstovas, vyr. mok. S. Antanaitis, iškėsi čia minėtoje vokiečių įstaigoje užsienio švietimo reikalams ir pokalbyje su jos direktorium Dr. W. Wienert, aptarė konkrečiai visos eilės gimnazijos mokytojų cenzo pripažinimo reikalą. Pokalbyje buvo smulkiai aptarti visi Lietuvos mokyklinio gyvenimo, kiek tai liečia mokytojų cenzo pripažinimą, variantai ir numatyti praktiški būdai tokiam cenzo pripažinimui išgauti.

Pokalbio proga įstaigos direktorius iškėlė naujų mintį išgauti Vasario 16 Gimnazijai, atsižvelgiant į jos ypatingą būseną ir jos ugdymo tikslus, ypatingas teises, kurios palengvintų ir mokytojų cenzo pripažinimą. Tai minčiai konkretizuoti Dr. Wienert pasiūlė Krašto Valdybai, ją apsvačius, siūlyti Stuttgarto ministerijai susaukti konferenciją, kurioje dalyvautų ministerijos, ir Krašto Valdybos atstovai, kartu su p. Dr. Wienert, kuris pažadėjo tokioje konferencijoje, grįžęs iš savo numatomos kelionės į Turkiją ir Graikiją, aktyviai dalyvauti ir padėti realizuoti jo iškeltą projektą.

Vokietijos privačių mokyklų konferencija.

Vokiečių privatiųjų mokyklų sąjungos skyrius: "Bendrojo lavinimo mokyklos", savo metiniam suvažiavimui svečiais pakvietė ir Vokietijos Krašto Valdybos atstovus.

Gegužės 7-9 d. d. Kasselyje įvykusioje konferencijoje dalyvavo Krašto Valdybos atstovas A. Makarskas ir Vasario 16 Gimnazijos atstovas, vyr. mok. S. Antanaitis.

Konferencijoje dalyvavo keliasdešimt visos Vokietijos kraštų, jų tarpe ir Berlyno, privačių mokyklų atstovų, daugiausia humanistinių ir realistinių gimnazijų direktoriai ir šiaip labai senų ir garsių mokyklinių institucijų, su internatais ir be jų, atstovai. Konferencijai vadovavo prof. Odenwald iš Heidelbergo ir sąjungos sindikas Dr. Tenhof iš Konstanzos.

Labai augšto lygio disciplinotai praręstoje konferencijoje buvo skaityti referatai Europos Unijos reikalais, su rekomendacija mokytojams, nepraeiti tylomis pro šių dienų politinius įvykius, bet drąsiai gvildinti moderniškoje dvasioje su mokiniais šių dienų politines problemas. Gimnazijos direktorius Dr. Ullrich iš Aacheno uginga kalba kvietė laisvųjų mokyklų mokytojus stoti į kovotojų už vakarų kultūrą ir prieš raudonąjį tvaną gretas, nebūti abejingais tokiems įvykiams, kaip 100 milijonų europiečių paglėmžimui, nesidžiaugti dabartine laisve, nes komunizmo aktyvumas nesąs palaužtas ir jis stovi prie mūsų vartų.

Įžanginį referatą ta pačia tema, istoriniai filosofinio pobūdžio, laikė prof. Odenwald. Iš referatuose panaudotos literatūros vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis buvo konferencijos patalpose sudaryta parodėlė.

Sąjungos sindikas Dr. Tenhof kelių valandų referate apibrėžė privačių mokyklų teisinę ir ekonominę būklę, nušvietė įvairiuose kraštuose jau priintus, o kituose kraštuose dar ruošiamus mokyklų įstatymus, prie kurių sudarymo jis pats sąjungos vardu įnešė ir kai kur pravedė palankius pakeitimus. Dr. Tenhof ir sąjunga atstovauja vokiečių įstaigose tiek bendrus privačių mokyklų reikalus, tiek atskirų mokyklų pastangas dėl jų teisių bei ekonominės paramos.

Ypatingai plačiai savo referate išnagrinėjo "Ersatzschule" ir "Ergänzungsschule" teisinės sąvokas, pabrėždamas, kad sąjungą griežtai nusistačiusi praręsti visuose kraštuose "Ersatzschule" teisių

susipažinimą mokykloms, kurios auklėja ir moko normalų jaunimą. Sąjungos nuomonė kitokio aiškinimo negali būti, o šios teisės esančios garantuotos tiek konstitucijoje, tiek savo laiku kraštų susitarimo akte.

Dr. Tenhof vadovauja ir bendrai privačių mokyklų sąjungai, kuri priklauso, be to, didelis profesinių mokyklų skaičius. Taip pat per direktoriata, kuriam priklauso visų evangelikų bažnyčios katalikų ordeno išlaikomų mokyklų atstovai, be to, "Landeserziehungsanstalten", "Waldorfschulen" ir komunalinių mokyklų atstovai, apima visas nevalstybines Vokietijos mokslo įstaigas.

Konferencijos metu lietuviai atstovai turėjo progos susipažinti su visa eile konferencijos dalyvių, pokalbiuose išsiaiškinti viena eilę jiems rūpimų klausimų, o pokalbiuose su Dr. Tenhof gauti jo pažadą remti Vasario 16 Gimnaziją, priimti lietuvius pilnateisiais sąjungos nariais ir juos atstovauti vokiečių švietimo įstaigose. Susipažinęs su Vasario 16 Gimnazijos būseną, jis neabejodamas užtikrino, kad ji turinti teisę į "Ersatzschule's" klasifikaciją ir kad jis ta prasme visas mūsų pastangas remsiąs.

Motinos Diena Hanau

Š.m. gegužės mėn. 2 d. Hanau buvo suruoštas Motinos Dienos minėjimas. Minėjimas prasidėjo pamaldomis, kurias atlaikė kun. Poimanskis. 15 val. YMCA'os patalpose susirinko gražus būrys motinų, vyrų ir jaunimo. Minėjimą pravedė ir atidarymo žodį tarė Hanau Apylinkės Valdybos Pirmininkas A. Survila, kuris Krašto Valdybos ir Apylinkės Valdybos vardu šiltais žodžiais pasveikino susirinkusias motinas, linkėdamas visoms daug sveikatos, gražaus amžiaus ir šviesios ateities. Drauge kvietė priminti ir visų motiną Tėvynę, kenčiančią okupanto priespaudą, o taip pat prisiminti ir savo pareigas Motinai Tėvynei, kuri laukia iš lietuvių motinų, gyvenančių kitur, kad jos liktų tokios pat lietuviškumo saugotojos, kaip kad buvo anos, kurios išsaugojo lietuvišką žodį tautoje per ilgą laiką. Mirusios motinos, motinos kenčiančios kalėjimuose, ištremime ir kt. buvo pagerbtos atsistojimu ir tyliu susikaupimu. Po to turiningą motinai skirtą paskaitą skaitė kun. Poimanskis. Paskaita susirinkusiems padarė gilų įspūdį ir nevienai motinai išspaudė iš akių ašaras.

Pabaigoje vargo mokyklos mokiniai gražiais eilėraščiais pasveikino motinas, o šalpos Komisija senesnio amžiaus motinas apdovanojo kukliomis dovanėlėmis.

Minėjimas praėjo gražioje nuotaikoje.

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

Motinos Dienos ir Spaudos laisvės atgavimo minėjimas

Gegužės 9 d. Vasario 16 Gimnazijoje tinkamai buvo paminėta Motinos Diena ir Spaudos laisvės atgavimas. Minėjime dalyvavo visi mokiniai, mokytojai ir atvykęs Sielovados Tvarkytojas, Tėv. A. Bernatonis.

Gimnazijos direktorius, p. A. Giedraitis, atidarys minėjimą, perdavė žodį gimnazijos mokytojui A. Venclauskui, kuris išsamia ir turininga paskaita nušvietė lietuvių spaudos kryžiaus kelius ir jos atgavimą. Šiltais žodžiais buvo prisiminta lietuvė motina.

Po paskaitos, menine programa, dainomis ir deklamacijomis, minėjimas buvo baigtas.

skaučių "Keliönė per Lietuvą"

- Gegužės 9 d. iškilmingai buvo užbaigtas skautėms duotas uždavinys parašyti "Keliönė per Lietuvą". Uždavinys skaučių buvo labai gražiai ir durtėšiai atliktas. Jis buvo atliekamas grupėmis, kartu išdiskutuojant pasimtą šalutinę temą bendros temos rėmuose. Sveigtoje paskaitė savo rašinių ištraukas: "Raišytė apie "Čiurlionės galerijos lankymą Kaune" ir "Kazirskytė-Palangoje sekmadienį!"

Mokinių grupė dalyvaus Stuttgarto tautų šventėje

Gegužės 15-16 d. ruošiamoje tarptautinėje "tautinių rūbų" šventėje dalyvaus Vasario 16 Gimnazijos šokėjų grupė tautiniais rūbais, mergaitės, 4 berniukai ir 1 muzikantas. Ji dalyvaus, kartu su stuttgartiečiais, visų dalyvaujančių tautų /olandų, italų, prancūzų, šveicarių ir kt./ eisenoje. Šokėjų grupė įtraukta ir meninėje programoje su pasirodymais šeštadienį ir sekmadienį.

Stuttgarto spaudai V. K. V. paruošė vokiečių kalba ponios A. Grišienės straipsnį apie lietuvių tautinius drabužius ir tautinius šokių.

Gimnazijos svečiai

Per paskutines dvi savaites gimnaziją aplankė visa eilė svečių. Patymėtinas Did. Britanijos svečio, Didž. Britanijos Lietuvių S-gos Vicepirmininko, prof. Žymanto, atsilankymas, kuris rado laiko įdomia ir mokiniams savam turimui labai artima paskaita prabilti į susirinkusius gimnazijos mokinius.

Savo paskaitoje gerbiamas svečias prisiminė savo gimnazijos laikus, pabrėždamas savo pasididžiavimą ir meilę jį išauklėjusiai "Aušros" gimnazijai. Nuotaikingais žodžiais prisimindamas laikus, kai jis pats buvo gimnazistas, jis džiaugėsi gražiu Vasario 16 Gimnazijos jaunimu, perdavė jam Didž. Britanijos lietuvių bendruomenės linkėjimus, užtikrino Didž. Britanijos lietuvių šiltą domėjimąsi gimnazija ir jai paramą, kiek D. B. neturtinga lietuvių bendruomenė iš viso pajėgsianti paremti. Prelegentas ragino gimnazijos auklėtinius ne nuvilti tėvynėje likusiuosius tautiečius ir grįžti į kraštą apsiginklavusius mokslu, susipažinusius su vakarų Europos laimėjimais ir pasiryžusius ne išdidžiai mokyti tėvynėje ištvėrusius, bet jiems padėti, pritaikant savo įgytas žinias Lietuvos sąlygoms.

Prof. Žymanto kalba, jo perduoti min. Balučio sveikinimai ir susirinkusių vardų dir. Giedraičio perduoti gimnazijos sveikinimai min. Balučio ir Didž. Britanijos lietuvių bendruomenei, buvo susirinkusių palydėti gausiais aplodismentais.

Gimnazijoje lankėsi ir senoji jos bičiulė, Šveicarijos Raudonojo Kryžiaus atstovė, lydima Baden-Württembergo ir Mannheimo Vokietijos Raudonojo Kryžiaus atstovių.

Gimnazijos ūkio vedėjas, p. A. Gešventas, viešnioms parodė visas gimnazijos patalpas, kurias jos labai atidžiai apžiūrėjo ir išklause visus pageidavimus. Šveicarijos Raudonojo Kryžiaus atstovė išidėmėjo ko dar gimnazijos įrengimui trūksta ir, nors negalėjo tikrai pažadėti pagalbos, užtikrino, kad ji dar atsiliesianti.

Aukos Gimnazijos Namams

Kolumbijos lietuviai, šį kartą Medellino lietuvių kolonija, Lietuvos konsulo Dr. S. Siručio atsilankymo proga, surinko Gimnazijos Namams 190 pezų aukų. Šią sumą ponui Konsului įteikė Medellino lietuvių vardu p. Vl. Pacevičius, kuris jas persiuntė US doleriais Krašto Valdybai, 73 US dol. čekiu.

Kun. Kanauninkas F. Kapočius, Queen of Apostles Rectory, pervedė Vokietijos Krašto Valdybai 449,65 dol. čekiu Tėvo Alf. Bernatonio prašymu ir rūpesčiu įvairių aukotojų sudėtas Gimn. Namams aukas.